

Verzoek tot oprichting van een parochie in Dreumel

Door: G.H. de Scherpenseele, Heer van Dreumel en alle inwoners van Dreumel

Aan: de bisschop van Roermond

Datum: 14 juli 1706

Vertaling: Huub van Heiningen, Tiel (februari 2009)

Dreumel
Eerwaardigste en doorluchtigste
Heer

Indien men met het alleroetmoedigste
respect aan U Ew: en D: den H: wel geb. Hr:
Gerhart van Scherpenseel tot Dreumel
ende verders alle de inwoonders des heerlijk-
heids Dreumel
Eerstelijck hoe datt sy nu veele jaren hebben
getracht om een pastoor tot Dreumel alleen
te mogen hebben en onderhouden
datt de requiranten niet maar een considera-
bile gemijente bestaende in hondertt en
omtrentt vijftigh catholijcke huysshou-
dinge ende volkome in staat sijn om een
pastoor eerlijck te onderhouden
datt wel waar iss datt den Hr pastoor Robert
en sijn predessuer tot nu tou de pastorijen
van Dreumel Wamel en helft Leuwe
hebben bedient
maer datt dese pastorije voorheen altoos Bannen
separaat en independent van malcanderen
sijn geweest ende datt ja liden maer tot nu
ton is geschiet, om datt die vand Dreumel

Dreumel

Eerwaardigste en doorluchtigste
Heer,

Vertoonen met het alleroetmoedigste
respect aan U Ew: en D: den H: wel geb. Hr:
Gerhart van Scherpenseel tot Dreumel
ende verders alle de inwoonders des heerlijk
heids Dreumel

eerstelijck hoe dat sij nu veele jaren hebben
getracht om een pastoor tot Dreumel *alleen*
te mogen hebben en onderhouden

dat de requiranten uyt maaken een considera-
bile gemijente bestaende in hondertt en
omtrentt vijftigh catholijcke huysshouw
dinge ende volkome in staat sijn om een
pastoor eerlijck te onderhouden.

dat wel waar iss dat den Hr pastoor Robert
en sijn predessuer tot nu tou de pastorijen
van Dreumel Wamel en helft Leuwe
hebben bedient.

maer dat dese pastorijen voorheen altoos bennen
separaet en independent van malcanderen
sijn geweest, ende datt sulcken maer tot nu
tou (niet) iss geschiet, omdatt die van Dreumel

voor eerst langen tijt sich hebben geflatteert
en gelijk zij oock voor lange jaren hebben versocht
aan den H^r: pastoor van Wamell, dat om ett by
welgevallen, gelijk zijn predesseeur heeft gedaan
een capelaen soude houden, en die tot Dreumel laten
datt desz nielt tegestaende den H^r: pastoor tott
Wamell sulcx wel belooft, maer nielt heeft
geliven te doen
Datt oock verders de gemijente van Dreumell
nielt eerder heeft geoblineert van de wereltlijke
overichijdt, als nu om alleen een pastoor te
moogen hebben
Datt oock constant en waarachtig is datt den
H^r: pastoor Buijten de gemijente van Dreumel
eerlijk kan substiteren van de pastorie
van Wamell en helft Leuwen.
Ende datt den H^r: pastoor oock nielt in staat
en iss om soodanige twee en een halve groote
en so verre van malcandere afgeleegene
gemeentens naar behooren waar te kunnen
neemen en infstrueren
Datt hier van goijt leetert de gemijente
van Dreumell veele preuvens van heeft
gehad, alsoe in deese groote gemijente
veele instructien en begevingen manqueren
doordien den H^r: pastoor van Wamell, alle
jaer boven drie a vier rijsen niet cathegiseert
ende somtijts alleen maar in (twee) off drie weken
een predicatie comtt te doen
Datt oock selfs noch in den geheelen tijt van
de voorgaende vasten den H^r: pastoor Buijten

voor eerst langen tijt sich hebben geflatteert
en gelijk zij ook voor langen jaren hebben versocht
aan den Hr pastoor van Wamel dat met zijn
welgevallen, gelijk zijn predesseeur heeft gedaan
een capelaen soude houden, en die tot Dreumel laten
datt desz nielt tegestaende den Hr pastoor tott
Wamell sulcx wel belooft, maer nielt heeft
geliven te doen

dat oock verders de gemeijnte van Dreumel
nielt eerder heeft geoblineert van de wereltlijke
overichijdt, als dan nu om alleen een pastoor te
moogen hebben

dat oock constant en waarachtig is dat den
Hr pastoor bujten de gemijente van Dreumel
eerlijk kan substiteren van de pastorie
van Wamel en helft Leuwen.

ende dat den Hr pastoor ook niet in staat
en iss om soo danige twee en een halve groote
en soo verre van malcandere afgeleegene
gemeentens naar behooren waar te kunnen
neemen en infstrueren

dat hiervan Godt beetert de gemijente
van Dreumell veele preuvens van heeft
gehad altoo in deese groote gemijente
veele instructien en begevingen manqueren
doordien den Hr pastoor van Wamell, alle
jaer boven drie a vier rijsen niet cathegiseert
ende somtijts alleen maar in (twee) off drie weken
een predicatie comtt te doen
dat oock selfs noch in den geheelen tijt van
de voorgaende vasten den Hr: pastoor bujten

de sondagen, en hijlichdagen maar twee die
het geene noch requiem misse zijn geweest,
gedaan heeft, uytgenoomen in de goede week.
Datt oock op sondagen en hijlichdagen tot
dreumel niet meer dan een godtsdienst
kan geschieden of geschiedt, als datt den Hr:
pastoor bij gevalle doch, zeer selde een pater
van Meegen bij sich neemt.
Datt oock zeer dangereus is voor de
gemijente van Dreumel, om in tijt van
noodt te kunnen bedient worden van
den Hr: pastoor van Wamel als hebbende
soo dan gegroote gemeentens, welsiens uyten
te palen wel drie uren wijdt zijn
ende daar door verlies van zielen kan
koomen gelijk oock wel sulcks is geschiet
doch sonder dit aan den Hr: pastoor sijn
te imputeeren
Datt oock effectivelijck waer is, datt de
geheele gemijente voor t. meerendeel soo
bodt en niet geïnstrueert is, soo oude
als jonge menschen, datt onvrijtigh hoogh tijt
is. Jae selfs menschen die haer hoogh tijt
alle veele jeren sonder veele penitens van
het geene sij moete weeten gebonden hebben
datt oock tegenwoordigh noch wel vijftigh
soo oude als jonge menschen bequaem soude
cunne gemaakt sijn, en worden om haer
hoogh tijt te houden datt nu niet geschiet

de sondagen en hijlichdagen maar twee diensten
hett geene noch requiem misse zijn geweest,
gedaen heeft, uytgenoomen in de goede week
dat oock op sondagen en hijlichdagen tot
Dreumel niet meer dan eene godtsdienst
kan geschieden of geschiedt, als dat den Hr:
pastoor bij gevalle doch zeer selde een pater
van Meegen bij sich neemt.

dat het oock zeer dangereus is voor de
gemijente van Dreumel om in tijt van
noodt te kunnen bedient worden van
den Hr: pastoor van Wamel als hebbende
soo dan gegroote gemeentens, welsiens uyten
te palen wel drie uren wijdt sijn
ende daar door verlies van zielen kan
koomen gelijk oock wel sulcks is geschiet
doch sonder dit aan den Hr: pastoor sijn
te imputeeren

dat oock effectivelijck waer is, dat de
geheele gemijente voor t. meerendeel soo
bodt en niet geïnstrueert is, soo oude
als jonge menschen dat onvrijtigh hoogh tijt
is, jae selfs menschen die haer hoogh tijt
all veele jeren sonder veele kennis van
het geene sij moete weeten gevonde hebben

dat oock tegenwoordigh noch wel vijftigh
soo oude als jonghe menschen bequaem soude
cunne gemaakt sijn, en worden om haer
Hoogh tijt te houden dat nu niet geschiet

De laatste bijst. datt' seker en waerachtigh
is, datt' den Hr. pastoor van wamel en half
leuwen om wort begaen om droemely wamel
en half leuwen naar behoren en conuenie
te bedienen
welcke alle voorheen gealligeerde officiale
redenen, de requirante van Beiv. en
gedwongen hebben tot welstand van hare
ziel en zaligheid en des selfs behoudenis,
om sich aen u. g. w. en doot: te adresseeren
ende te bidden, datt' terwylen de requirante
nu volcoome permissie en consent hebbe van
de overelblycke overichthij. by som den gewaerde
pater pater kerchoff tot haaren pastoor tot
dreumel te moogen hebben datt' en
den selvigen pater als pastoor tot dreumel
ge..... te institueeren ende aen den Hr. pas-
toor van wamel te notificeere, en
datt' sijn g. w. sich gelieft met de pastorije
van wamel en half leuwen te behelpen
sonder verdere beschrijdingh en te maaken met
de pastorije van dreumel, verbonwen de
de requirante sich op u. g. w. en doot: goedthijdt
en genegenthijsch voor de behoudenis van
veele sielen noemen sich voor altoos met
het alle onderdanighste respect te sijn
G. H. de Scherpenseele
Dreumel den en doorlucht: onderdanighste
Dinaers
14 juli 1706 G. H. de Scherpenseele de Dreumel

de laatste tijt dat seker en waerachtigh
is, dat den Hr; pastoor van Wamel niet in
staat iss om te gaen om Dreumel, Wamel
en half Leuwen naar behooren en
te bedienen

welcke alle voorheen gealligeerde (?)
redenen, de Beiv..... en
gedwongen hebben tot welstand van hare
ziel en zaligheid (?) en desselfs
om sich aen en Doorl: te adresseeren
ende te bidden, dat terwylen de
nu volcoome permissie en consent hebbe van
ater Peter van Kerchoff tot haaren pastoor tot
Dreumel te moogen hebben datt' en
den selvigen pater als pastoor tot Dreumel
ge..... te institueeren ende aen den Hr: pas-
toor van wamel te notificeere, en
dat sijn sich met de pastorije
van Wamel en half Leuwen te behelpen
sonder verdere beschrijvingh en te maaken met
de pastorije van Dreumel vertrouwende
de requirante sich op u:.... Doorl: goedthijdt
en genegenthijsch voor de behoudeniss van
veele sielen noemen sich voor altoos met
het alle onderdanighste respect te sijn
eerwaardighste en doorluchtighste
Heer

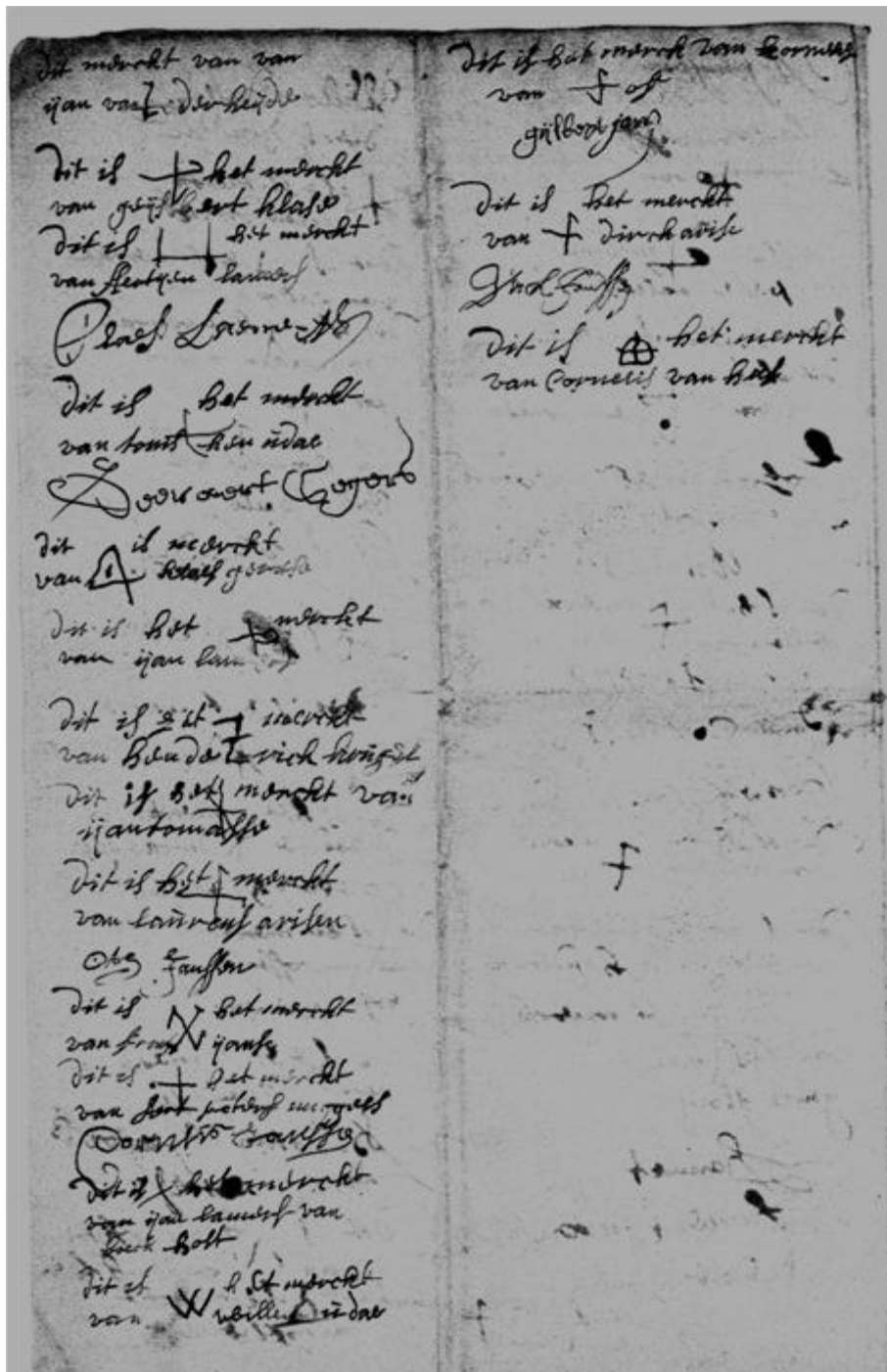
Dreumel den en doorlucht: onderdanighste
Dinaers
14 juli 1706, G.H. de Scherpenseele de Dreumel

A. j. kuyper
Elert Comdijff
dit is zelt van
Esau veld
dit is zelt ontrocht
van p. h. v. v. v. v.
Jan Willomfen Orlon
dit is zelt mercht
van van f. g. zelt v. v. v.
Johannes Comd
Short Janse
Ursi in d. s. d.
dit is zelt mercht van
Willomfen v. v. v. v.
Jans J. J. J. J.
Jan Comd id. p. v. v.
Comd Lants de Jonge
dit is zelt mercht
van aeldert f. g. d. v.
dit is zelt mercht
van van h. d. v. v. v.
dit is zelt mercht
van f. h. p. k. e. u. d.
g. i. n. t. f. l. o. r. i. g.
Laudet
Laudet m. v. v. v. v.
Adost Fante
dit is zelt mercht dit is zelt mercht
van Comdijff v. v. v. v. v. v.

William Bellows
Dich Jans de
dit is zelt mercht
van v. v. v. v. v. v.
dit is zelt mercht
van v. v. v. v. v. v.
Jan Jans
dit is zelt mercht
van Comdijff h. o. l.
Phillip G. u. l. n.
G. J. L. v. v. v. v.
J. J. J. J. J. J.
dit is zelt mercht
van van f. g. v. v. v.
Comd Lants de Jonge
dit is zelt mercht
van aeldert f. g. d. v.
dit is zelt mercht
van van h. d. v. v. v.
dit is zelt mercht
van f. h. p. k. e. u. d.
g. i. n. t. f. l. o. r. i. g.
Laudet
Laudet m. v. v. v. v.
Adost Fante
dit is zelt mercht dit is zelt mercht
van Comdijff v. v. v. v. v. v.

A. j. kuyper
Elert Comdijff
dit is zelt van
Esau veld
dit is zelt mercht
van p. h. v. v. v. v.
Jan Willomfen Orlon
dit is zelt mercht
van van f. g. zelt v. v. v.
Johannes Comd
Short Janse
Ursi in d. s. d.
dit is zelt mercht van
Willomfen v. v. v. v.
Jans J. J. J. J.
Jan Comd id. p. v. v.
Comd Lants de Jonge
dit is zelt mercht
van aeldert f. g. d. v.
dit is zelt mercht
van van h. d. v. v. v.
dit is zelt mercht
van f. h. p. k. e. u. d.
g. i. n. t. f. l. o. r. i. g.
Laudet
Laudet m. v. v. v. v.
Adost Fante
dit is zelt mercht dit is zelt mercht
van Comdijff v. v. v. v. v. v.

William Bellows
Dich Jans de
dit is zelt mercht
van v. v. v. v. v. v.
dit is zelt mercht
van v. v. v. v. v. v.
Jan Jans
dit is zelt mercht
van Comdijff h. o. l.
Phillip G. u. l. n.
G. J. L. v. v. v. v.
J. J. J. J. J. J.
dit is zelt mercht
van van f. g. v. v. v.
Comd Lants de Jonge
dit is zelt mercht
van aeldert f. g. d. v.
dit is zelt mercht
van van h. d. v. v. v.
dit is zelt mercht
van f. h. p. k. e. u. d.
g. i. n. t. f. l. o. r. i. g.
Laudet
Laudet m. v. v. v. v.
Adost Fante
dit is zelt mercht dit is zelt mercht
van Comdijff v. v. v. v. v. v.

◀ Aangezien de meeste inwoners de schrijfkunst niet meester waren, ondertekende zij het verzoek met een zogenaamd "merckteken".

Samenvatting

Gerhard de Scherpenseele doet namens de inwoners van Dreumel een verzoek aan de Bisschop van Roermond (waar Dreumel destijds toe behoorde) om in Dreumel een pastoor aan te stellen. Hij voert daarvoor onder meer de volgende argumenten aan:

- Pastoor Robert en zijn voorganger(s) hebben tot nu toe Dreumel, Wamel en de helft van Leeuwen bediend. Deze parochies werden los van elkaar bediend, ondanks een verzoek van de katholieken van Dreumel aan de pastoor om een kapelaan te nemen en die in Dreumel te stationeren. De pastoor had dit wel beloofd maar niet uitgevoerd.
- De pastoor van Wamel zou ook zonder Dreumel een behoorlijk bestaan kunnen hebben van de parochie van Wamel en de helft van Leeuwen (dwz Beneden-Leeuwen; Boven-Leeuwen deed samen met Puiflijk);
- het is ook duidelijk dat een pastoor niet in staat is twee en een halve grote en ver van elkaar afgelegen gemeenschappen behoorlijk te bedienen. Daarvan zijn er God betere het, al veel bewijzen in Dreumel, aangezien het in deze grote gemeente zowel betreffende het onderrichten als beleven (van het geloof) aan veel "mangelt" (mankeert);
- de pastoor van Wamel komt jaarlijks niet meer dan drie of vier keer catechismusles geven en hij komt maar eens in de twee of drie weken preken;
- in de gehele voorbije vastentijd heeft hij - behalve op de zondag - maar twee diensten gedaan en dat waren nog uitvaarddiensten ook;

- omdat de pastoor van Wamel maar hoogst zelden een pater uit Megen inhuurt, wordt er op zon- en feestdagen maar één mis gelezen. Dat is voor Dreumel een gevaarlijke situatie want in geval van nood (als iemand plotseling bediend moet worden), ook omdat de door de pastoor van Wamel te bedienen gemeenten, zo geschat, wel drie uren gaans uit elkaar liggen. Dat heeft al tot verlies van zielen (sterven zonder bediend te zijn) geleid, maar dat willen men niet aan de pastoor van Wamel wijten;
- het is ook duidelijk dat het merendeel van de gemeente Dreumel zo onuitsprekelijk bot en (in geloofszaken) ongeletterd is dat al veel mensen zon- en feestdagen vieren zonder te weten waarom het gaat (hetgeen ze wel zouden moeten weten);
- ook nu zouden zeker vijftig jonge en oudere mensen zodanig onderricht kunnen worden dat ze weten waarom het op de kerkelijke feesten gaat;
- vooral de laatste tijd staat vast dat de pastoor van Wamel niet in staat is erop uit te gaan om Dreumel, Wamel en half Leeuwen naar eer en geweten te bedienen

Om deze zeer essentiële redenen vragen de schrijvers van dit verzoek om in het belang van hun ziel en zaligheid en het onderhouden (van de leer) U toestemming om de eerwaarde heer Peter van Kerckhoff tot pastoor van Dreumel te benoemen en de pastoor van Wamel mede te delen en het zo kerkrechtelijk te regelen dat Dreumel van Wamel en half Leeuwen losgemaakt wordt.

14 juli 1706, G.H. de Scherpenseele de Dreumel